

ONTDEK HET VERBORGEN MOOIS BELLEVUEBOS

ZONDAG 14 MEI
KORTESSEM

Een inheems bos met essen en eiken strekt zich uit over de meest steile helling van de Winterbeek op de grens tussen Kortesseem en Borgloon. Het is het decor van de nieuwe Verborgen Moois-wandeling, Bellevuebos. Dit typisch Haspengouwse hellingbos is 105 hectare groot. De bewegwijzerde wandellus leidt je door een uniek stukje Haspengouw, waar bossen eerder schaars zijn.

Historische kaarten tonen aan dat hier meestal bos is geweest. De natuur heeft hier dan ook goed kunnen 'rijpen'. Ruim tweehonderd verschillende plantensoorten huizen in dit bos, met tal van kleurrijke voorjaarsbloeiers en minder voorkomende soorten als dotterbloem, slanke sleutelbloem en reuzepaardentaart, die goed op natte gronden gedijen. Dankzij de vele oude loofbomen met hun holten is het Bellevuebos bovendien een belangrijke zomervluchtplaats voor de Bechsteins vleermuis. De vrouwtjes vormen er kraamkolonies en brengen er hun jongen groot. Om deze natuurpracht te beschermen beheert het Agentschap voor Natuur en Bos dit bos.

Op zondag 14 mei is iedereen die het Verborgen Moois Bellevuebos wil verkennen welkom. Dan wordt de Verborgen Moois wandeling feestelijk geopend. De ontmoetingsplaats is het Hemelspark in Kortesseem, een leuke natuurspeelplek voor kinderen en tevens het startpunt van de nieuwe wandeling. Gidsen nemen je mee op pad en laten je de natuur in al haar glorie ontdekken.

De symboliek van bomen wordt uit de doeken gedaan door Abe de bomenverteller. Hij brengt mythische verhalen rond bomen en heeft het over rituelen en volksgeloof met de boom in de hoofdrol. Ook de biobeleeftoerderij de Alverberg opent haar deuren. Je kunt er halverwege de wandeling een kijkje nemen en genieten van een heerlijk drankje en gebakje.

Deze landschapswandeling werd ingericht door het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos met financiële steun van Toerisme Vlaanderen, de provincie Limburg en de gemeente Kortesseem.

COLOFON

Redactie RLH-team
An Digneffe, Kristel Van Lishout,
Mieke Vanlangenaeker, Kathleen Stappers,
Tine Rijvers, Christel Cornelissen,
Frederik Santermans, Joke Rymen,
Ward Andriessen, Erik van Esch,
Elaine Erens, Miep Verhees, Inge Nevelsteen,
Alexander Massoels en Jo Vandormael
Vormgeving Luc Schreurs (BLIKVOER)
Volgende uitgave Najaar 2017
Verantwoordelijke uitgever
Ludwig Vandenhove, Sint-Truiden

Een Regionaal Landschap is een streek in Vlaanderen met een waardevol landschap. Naar het voorbeeld van een 'Natuurpark' in Duitsland of een 'Parc Naturel Regional' in Frankrijk, werd in onze streek het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren opgericht. Het RLH-team werkt aan de uitbouw van deze streek op vlak van natuur, landschap, erfgoed en natuurgerichte recreatie. In opdracht van de 16 Haspengouwse gemeenten, Voeren, de Provincie Limburg en het Vlaams Gewest. In samenwerking met de Haspengouwse verenigingen voor natuur, landbouw, toerisme, erfgoed, landeigenaren en jagers. En met de steun van het Agentschap voor Natuur en Bos en het Agentschap voor Onroerend Erfgoed.

Deze krant wordt gratis verspreid op 150.000 exemplaren.

KORTE BERICHTEN

Schapen scheren

Biobeleeftoerderij De Alverberg zet op 16 mei 2017 haar deuren open.

De leerlingen van de afdeling dierenzorg van de campus tuinbouw uit Sint-Truiden komen die dag de schapen scheren. Kortesseemse scholen komen met hun kleuters en leerlingen op bezoek om te kijken hoe dat in zijn werk gaat. Tussen 13.00u en 16.00u is iedereen welkom. Naast het scheren van de schapen kan je een demonstratie schapendrijven bijwonen en leer je hoe je wol spint en verft. Je kan rondkijken op de boerderij en op het terras genieten van een drankje.

PRAKTISCH
• Dinsdag 16 mei 2017 tussen 13.00u en 16.00u
• Trefpunt: Biobeleeftoerderij De Alverberg, Opeindestraat 128, Kortesseem
• Inschrijven voor deze activiteit is niet nodig.

Snoei je hoogstam fruitbomen

Jaarlijks worden door het regionaal landschap en de Nationale Boomgaardenstichting honderden nieuwe fruitbomen aangeplant en oude boomgaarden hersteld. Voor een gezonde boomgaard is een goed onderhoud noodzakelijk. Zeker de eerste jaren na de aanplant moeten de bomen de nodige zorg krijgen. Als de bomen een goede start genomen hebben valt het onderhoud achteraf goed mee. Met de nodige kennis en het juiste materiaal kan je zelf aan de slag. Het regionaal landschap organiseert dit jaar opnieuw een snoeicursus zomer- en wintersnoei van hoogstam fruitbomen. Zowel de theorie als de praktijk komen aan bod.

Voor meer informatie: kijk op www.rlh.be of stuur een mailtje naar info@rlh.be en we informeren je waar en wanneer de lessen plaatsvinden. De lessen zijn gratis, inschrijven is noodzakelijk. Noteer alvast volgende data: 19 augustus, 16, 18 en 25 november 2017.

Open Erfgoed!

Als je interesse hebt in erfgoed dan is de Open Monumentendag zeker iets voor jou. Op **zondag 10 september** zullen tal van erfgoedsites, monumenten en historische landschappen opengesteld worden. Wil je begin september de programmabrochure voor Haspengouw & Voeren ontvangen, mail je gegevens dan naar info@rlh.be.

Ben je zelf eigenaar van een monument of een erfgoedsite, heb je vragen hierover, wil je deelnemen aan de Open Monumentendag of je erfgoed openstellen voor het publiek, neem dan contact op met de erfgoedcoördinator van het regionaal landschap. Dit kan via alexander.massoels@rlh.be of T 011 31 38 98. Of kom naar het infomoment op 21 september 2017 om 19.30u. Locatie: Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, Daaleindestraat 2, Kortesseem.

LANDSCHAPSKRANT

Haspengouw en Voeren

APRIL 2017 - NR 34

Pinksterbloem

BESTE LEZER, 22 mei is de Internationale Dag van de Biodiversiteit. Op diverse plaatsen in de wereld worden er allerlei acties op touw gezet om de biodiversiteit onder de aandacht te brengen. Gebeurt er voldoende? Het kan nog altijd (veel) beter. Tijdens de Haspengouwse Week van de Biodiversiteit worden heel wat realisaties van het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren in de kijker gezet met als blikvanger de opening van het Verborgen Moois Bellevuebos in Kortesseem. Iedereen is welkom.

LUDWIG VANDENHOVE Voorzitter Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren – Gedeputeerde

INHOUD

Goedgeplukt.be

Week van de Biodiversiteit

Verborgen Moois Bellevuebos

Korte berichten

Volg ons ook op Facebook en Twitter

Goedgeplukt.be

Dat de Haspengouwse leembodem uitermate geschikt is voor de productie van fruit moeten we niet meer vertellen. De afgelopen weken hingen de bloesems massaal aan de fruitbomen en sierden ze het landschap. Stilaan begint het fruit te rijpen aan de bomen. Veel fruit is afkomstig van de laagstamplantages, zeker het fruit dat we in supermarkten kopen. Maar de hoogstamboomgaarden leveren ook kilo's lekker en bruikbaar fruit. Toch blijft dit fruit al te vaak aan de bomen hangen. Zonde van het lekkere fruit... Anderzijds zijn er ook mensen op zoek naar onbespoten fruit, om tot sap te persen, te verwerken in gebak of andere gerechten of om zo te eten. Om de vraag en het aanbod van hoogstamfruit samen te brengen lanceert het regionaal landschap de website Goedgeplukt.be.

Ik heb fruit

Heb je jaarlijks een overschot aan hoogstamfruit en wil je hier iemand een plezier mee doen? Op de website www.Goedgeplukt.be kan je je aanmelden en laten weten welk fruit je in de aanbieding hebt. Dat mogen kersen, appels, pruimen, noten of peren zijn. Via deze website kunnen mensen die op zoek zijn naar hoogstamfruit met jou in contact komen. Pluk je liefst zelf of mogen geïnteresseerden komen plukken? Wil je er iets voor in de plaats? Wie weet wil iemand in ruil jouw bomen snoeien of een kleine vergoeding geven. Dat mag je zelf bepalen.

Ik zoek fruit

Ben je op zoek naar hoogstamfruit om te eten of om te verwerken tot confituur of gelei? Zoek je appels om te laten persen door de sapmobieltje? Of zoek je specifieke variëteiten om wijn of cider van te maken? Plaats een zoekertje op www.Goedgeplukt.be en neem in het oogstseizoen regelmatig een kijkje op deze site. Je vindt er een aanbod van hoogstamfruit. Fruit voor alle mogelijke toepassingen, plukvers van uit een Haspengouwse hoogstamboomgaard, gezond en uit eigen streek.

WEEK VAN DE BIODIVERSITEIT 13 TOT 22 MEI

Ondanks alle inspanningen gaat de biodiversiteit er nog steeds in een alarmerend tempo op achteruit. Veel dier- en plantensoorten hebben het moeilijk om te overleven. Daarom is 22 mei door de Verenigde Naties uitgeroepen als de Internationale dag van de biodiversiteit. En daar werken wij als regionaal landschap graag aan mee. In Zuid-Limburg organiseren we de Week van de Biodiversiteit. We zetten enkele van onze natuurprojecten in de kijker en nodigen jullie uit om een kijkje te komen nemen.

Alle activiteiten zijn gratis. Inschrijven is noodzakelijk (via info@rlh.be of T 011 31 38 98). Het aantal inschrijvingen per activiteit is beperkt. Wie zich inschrijft krijgt bovendien een Landschapsdoeboek cadeau. Zo kan je nog meer natuur ontdekken in de streek.

Via een eenvoudige zoektoel op www.natura2000.vlaanderen.be ontdek je de Europese topnatuur in jouw omgeving.

Dat er niet altijd dure maatregelen nodig zijn om de Haspengouwse natuur in topconditie te brengen bewijzen de inspanningen rond soorten als de kamsalamander en de vroedmeesterpad die **POELEN** verkiesen om zich voort te planten. Kleinschalig herstel van hun land- en voortplantingsbiotoop kan wonderen verrichten.

Voerstreek

Zondag 14 mei 2017
Exploratietocht
13.00u

Voeren is rijk bedield met poelen en zuivere waters. Een opmerkelijke bewoner tussen de amfibieën is de vroedmeesterpad. De kleine pad kreeg zijn naam omdat het mannetje de eieren een aantal weken op zijn rug draagt alvorens ze in een poel of waterpartij af te zetten. In de winter, als het te koud wordt, kruipen de vroedmeesterpadden in een goed beschut holletje onder wat stenen. Omdat de populatie van de amfibieën er op achter uit gaat werden enkele jaren geleden in Voeren 65 poelen en amfibievrindelijke drinkbakken ingericht of aangelegd. Om het effect van deze maatregelen te toetsen, om te achterhalen waar de vroedmeesterpad voorkomt en welke amfibieën en reptielen er in de Voerstreek leven, maken we een excursie langs enkele poelen. Met wat geluk kan je de vroedmeesterpad zien of horen onderweg. Ze hebben namelijk een unieke roep die meer klinkt als een belletje of fluitje.

Vroedmeesterpad

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: Kwinten 3A, 3790 Sint-Martens-Voeren
 - Exploratietocht – scheppen in de poel, gids
 - Duur: ± 4,5 uur
 - Maximaal 15 personen • Aangepast schoeisel en kledij is gewenst

Poelenactie kaderde in het Interregproject Habitat Euregio.

Stinusbroek

Zondag 21 mei 2017
Wandeling met gids
14.00u en 14.30u

Het Stinusbroek, gelegen in **Herk-de-Stad**, was een gebied met verlaten weekendvijvers en illegale challets. In de jaren zestig van de vorige eeuw werden waardevolle hooi- en graslanden beplant met sparren, populieren en tal van exotische bomen en struiken voor de jacht. Intussen vormt de lokale natuurvereniging Natuurpunt – De Vrienden van het Schulensbroek het gebied terug om naar hooi- en graslanden met natuurlijke poelen zodat de natte natuur weer volop kansen krijgt. De grondwerken werden in 2015 uitgevoerd in samenwerking met het regionaal landschap en de provincie Limburg. Het is indrukwekkend om te zien hoe de natuur zich hier herstelt en ontwikkelt.

Kamsalamander

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: bezoekerscentrum Schulensmeer, Demerstraat 60, Lummen
 - Een buspendel brengt je naar het Stinusbroek en je wandelt met een gids terug naar het bezoekerscentrum
 - Duur: ± 2 uur
 - Gezinsactiviteit 'Waterdierjes pleziertjes', waterdierjes scheppen, doorlopend tussen 14.00u en 17.00u

Actie kadert binnen de biodiversiteitsprojecten van de provincie Limburg.

Hoogstam

Zaterdag 13 mei 2017
Rondleiding met gids
14.00u en 15.00u

Een hoogstamboomgaard is veel meer dan een weide met bomen. Doorheen de seizoenen bruist deze plek van het leven. De bloesems van de fruitbomen gonzen in het voorjaar van de bijen en andere insecten. Het weelderige bladerdek biedt vanaf de lente voldoende rust en beschutting voor vogels op zoek naar een nestplaats. De vele fruitsoorten vormen vanaf de zomer een voedselbron voor de mens, maar ook de dassen, eikelmuisjes, merels, vinken, gaaien ... eten graag mee van het afgevallen fruit. En in de holten van oude bomen vinden steenuiltjes, wilde bijen en zelfs vleermuizen een rust- en nestplaats. Verwilderde hoekjes en inheemse struiken in de nabijheid van de boomgaard komen de diversiteit ten goede en bieden in de winter schuilplaatsen voor egels en amfibieën. De afgelopen jaren werden honderden boomgaarden hersteld. Eén hiervan, gelegen in Zussen, gemeente **Riemst**, gaan we bezoeken.

Vleermuis

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: Zussen (Riemst), het adres wordt meegedeeld bij inschrijving
 - Duur: ± 1 uur

Actie kadert in het PDP0-project Fruitlandschap.

De soortenrijkdom van **GRASLANDEN** is erg afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem. De combinatie van de typische bodem in Zuid-Limburg en een natte ondergrond levert uitzonderlijke graslandvegetaties op. Als de graslanden goed beheerd worden komen er spontaan bloemen bij, ook zeer zeldzame soorten.

Wintershoven

Donderdag 18 mei 2017
Wandeling met gids
19.00u

In Wintershoven bij **Kortessem** ligt nog een goed bewaard historisch valleilandschap met natte beemden, drogere graslanden op de hellingen, een valleibos en een houtkant langs de oude trambedding. Gedurende een vijftal jaar voerde het regionaal landschap samen met de gemeente Kortessem in de Wintershovenbeemd een maai-beheer met afvoer uit, met het oog op vershraling van de gronden. Daardoor krijgen bepaalde soorten meer kansen. Tevens werden de afwateringsgreppels hersteld, waardoor het regenwater beter afgevoerd wordt. De resultaten zijn er! In het voorjaar van 2016 ruimde een monotone rietvegetatie plaats voor een soortenrijker grasland met onder meer slanke sleutelbloem, knolsteenbreek, dagkoekoeksbloem en moerasspirea.

Knolsteenbreek

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: kerk van Wintershoven Sint-Lambertusstraat, Kortessem (Wintershoven)
 - Duur: ± 2 uur

Actie kadert binnen de biodiversiteitsprojecten van de provincie Limburg.

Groot Terherken

Maandag 22 mei 2017
Excursie
18.30u

In de omgeving van het natuurgebied Nietelbroeken in **Diepenbeek** vinden heel wat uitzonderlijke natuurwaarden een plekje. Natuurpunt beheert er tal van gronden maar ook private eigenaars doen de nodige inspanningen om het leefgebied van specifieke planten- en diersoorten uit te breiden en te versterken. Zo werden bij de historische hoeve Groot Terherken de afgelopen jaren maatregelen genomen in functie van specifieke soorten zoals de grauwe klauwier en de kamsalamander en voor vegetatietypes zoals glanshaverhooiland, heischraal grasland en blauwgrasland. De oude begreppeling werd hersteld, de historische poel geruimd en de bosranden kregen speciale aandacht.

Grauwe klauwier

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: Hoeve Groot Terherken, Netelbroekstraat 1, Diepenbeek
 - Planteninventarisatie plantenwerkgroep LIKONA
 - Toelichting door het regionaal landschap en Natuurpunt
 - Duur: ± 2 uur

Actie kadert in de Investeringsubsidie Natuur van de Vlaamse overheid (betrokken SBZ-gebied: BE2200038-18 Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw).

BOOMGAARDEN zijn typisch voor deze streek. Hoogstamboomgaarden zijn karakteristiek voor Haspengouw en vormen voor heel wat dieren een belangrijke biotoop. Maar ook in laagstamplantages proberen we fruittelers te stimuleren om maatregelen te nemen om de biodiversiteit te versterken.

De Zijk

Woensdag 17 mei 2017
Fietstocht met gids
19.00u

Bijen spelen een sleutelrol in de natuur en zijn belangrijke bestuivers van planten, waaronder fruitbomen. Zowel in hoogstamboomgaarden als laagstamplantages zijn wilde bijen welkome gasten. Het voorbije jaar werd door de gemeente **Nieuwerkerken** in samenwerking met het regionaal landschap gewerkt aan een bijenvriendelijk landschap. Zowel in het Muggenbosje, in de Vallei van de Zijk als bij een aantal fruittelers werden maatregelen genomen om de biodiversiteit te versterken. Wilde bijen en tal van andere soorten kunnen hiervan genieten maar ook het landschap fleurt er van op.

Wilde bij

- PRAKTISCH**
- Trefpunt: gemeentehuis Nieuwerkerken, Kerkstraat 113, Nieuwerkerken (de fietstocht eindigt op het Fruitbedrijf Jacobs)
 - Bezoek aan drie locaties
 - Duur: ± 2,5 uur
 - Eigen fiets vereist (tocht van ± 15 kilometer)

Actie kadert binnen de biodiversiteitsprojecten van de provincie Limburg.